

До: Народните представители
от Комисия по образованието и науката
към Народното събрание
на Република България

ДОПЪЛНИТЕЛНО СТАНОВИЩЕ

Относно становище на Съюза на българските учители (СБУ) с изпълнителен директор г-жа Янка Такева от 19.09.2019г. срещу създаване на интегрирани професионални гимназии към държавни висши училища

Уважаеми дами и господа народни представители,

Бихме желали да изразим нашето остро несъгласие със становище на СБУ от дата 19.09.2019г. относно проект на ЗИД на ЗВО от 2019г. в частта създаване на интегрирани професионални гимназии към държавни висши училища. В последния параграф от становището госпожа Такева от името на СБУ изказва неверни и неподкрепени с никакви аргументи твърдения, на които искаме да Ви обърнем внимание.

В първото изречение се казва: „Не сме съгласни към висшите училища да се откриват средни училища, което е в разрез с нормите на ЗПУО.“. Следва да отбележим:

1. В параграф 4к не е предложен текст за „откриване“ на нови училища. Там се регулират съществуващи от тридесет години и най-важното успешни две технологични училища към едно държавно висше училище - Технически университет - гр. София. От ТУЕС групата подкрепяме, при желание от страна на народните представители, да бъде добавен механизъм за откриване и на такива професионални гимназии към други държавни висши училища, единствено и само заради високото качество на технологично образование, което постигат. Считаме, че България може и трябва да използва ефективно този доказан и успешен модел в по-широк мащаб.
2. Предложените от Министерството на образованието и науката (МОН), изготвени съвместно с ТУЕС-групата, текстове по параграф 4к НЕ СА в разрез с нормите на ЗПУО. Още в алинея 1 (едно), второ изречение, изрично е посочено, че: „ТУЕС и ПКГТС извършват дейността си като професионална гимназия и при определени в Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) условия осигуряват завършване на клас, първи и втори гимназиален етап и придобиване на средно образование и на професионална квалификация по специалности ...“. Бихме искали да подчертаем, че голяма част от съвместната ни работа с МОН, а именно работата по регулиране на модела „интегрирана професионална гимназия към държавно висше училище“ бе свързана именно със синхронизиране на текстовете от ЗИД на ЗВО с нормите на ЗПУО. Поради това според ТУЕС-групата твърдението на госпожа Такева, че „откриване“ на интегрирани професионални гимназии е „в разрез с нормите на ЗПУО“ е **обективно невярно и абсолютно неаргументирано**.

Във второто изречение от последния параграф на своето становище госпожа Такева твърди, че „Това би нарушило правото на равен достъп до качествено образование и е предпоставка за разделение в образователната система – диференциране на училища, разделение на ученици и учители, неравнопоставеност и дискриминация“.

1. „Това би нарушило правото на равен достъп до качествено образование...“

Твърдението е **необосновано, обективно невярно и погрешно**, тъй като и понастоящем в ТУЕС се кандидатства по утвърдената от МОН система (бал, базиран на НВО след седми клас и оценки от дипломата за завършен седми клас), както във всяка друга професионална гимназия в България. И настоящият проект на ЗИД на ЗВО не предвижда промяна в това отношение. На всички е известно, че след седми клас в гимназиите се кандидатства със съответен бал и всички ученици в България имат равен достъп, както до ТУЕС, така и до езиковите, математическите и всички останали български гимназии. Създаването на един или друг вид гимназия не ограничава достъпа на учениците, напротив – дава им по-голям избор за качествено образование и повече възможности за реализация. Тезата на ТУЕС-групата е, че колкото повече интегрирани професионални гимназии предоставят качествено образование, толкова повече възможности ще имат както българските ученици, така и българските учители. Ако приемем тезата на госпожа Такева, че не трябва да се създават училища, които да предоставят по-качествено образование в дадена сфера, това ще означава да приемем всички училища да бъдат еднакво посредствени и навсякъде образователното ниво да спада последователно и драстично, както е през последните над десет години (съгласно резултатите от изследванията на PISA) в България. Не приемаме тази теза на госпожа Такева и считаме, че това не може да бъде официалното становище на българското учителско съсловие. Напротив, всички ние искаме за децата си по-качествено образование и според нас не е възможно българските учители да желаят по-ниско качество на образование и по-малки възможности за социална реализация за българските ученици, и че не е възможно да са против създаване на различни видове училища, в които да постигат по-високи образователни резултати от средните за страната.

2. „... е предпоставка за разделяне в образователната система – диференциране на училища, разделяне на ученици и учители ...“

Понастоящем в образователната система (и в ЗПУО) съществува ясно диференциране на видове училища, включително разделени на: профилирани гимназии и професионални гимназии, иновативни и съответно неинновативни училища, специализирани училища (от които духовни училища, спортни училища, училища по култура, музикални и хореографски училища, художествени гимназии), и пр. Отделно съществува съвсем практическо разделение на профилираните гимназии на езикови и природоматематически, като ярки примери има във всички големи градове на България. Допълнително съществува и диференциация на база принципал на гимназиите – спортните училища са с принципал Министерство на младежта и спорта, училищата по култура са с принципал Министерство на културата, духовните училища са с принципал съответното вероизповедание и пр. Според нас няма обективна причина принципал на дадено училище да не бъде държавно висше училище. Намираме за странно, че госпожа Такева не е обърнала внимание на тази вече богата диференциация между видовете училища и считаме, че диференцирането на училищата е напълно нормално предвид целите и очакванията от всеки отделен вид училище, както и неговата предметна насоченост. Да, според нас учениците и учителите е съвсем нормално да бъдат разделени, тъй като има голяма разлика дали подготвяте (бивате подготвяни за) музиканти, художници, хуманитарни специалисти или технически специалисти. Поради това е съвсем нормално в едно музикално училище да се изучава повече музика, отколкото в една математическа гимназия, където се изучава повече математика и профилът на учителите да е съответен на профила на училището/паралелката.

Нашето (на ТУЕС-групата) становище е, че всяко високоспециализирано и високотехнологично образование предполага концентрация на **усилия, време и талант**, и е съвсем нормално да бъде диференцирано спрямо горните, както по отношение на резултат за обществото, така и по отношение на качеството на образователния продукт. Освен това сме убедени, че високи технологии НЕ СЕ създават с уравниловка и посредственост.

3. „... ,неравнопоставеност и дискриминация.“

Отново бихме желали да подчертаем пред народните представители, че моделът ТУЕС (интегрирана професионална гимназия), не представлява и не налага/предполага неравнопоставеност и/или дискриминация. В интегрираните професионални гимназии се кандидатства по общите правила за всички гимназии в България, включително няма квоти на полов, расов, верски, имотен или друг принцип. За ТУЕС важат всички общи правила на МОН. Тезата/твърдението на госпожа Такева според нас е **неправилна, необоснована и обективно невярна**.

4. „... категорично се противопоставяме на опитите за намеса и приватизиране на средното образование.“

В предложения от МОН проект за ЗИД на ЗВО се касае за регулиране на държавни (не частни, а **държавни**) технологични училища към **държавно** висше училище (университет). При това най-голямото **държавно** техническо висше училище в България – ТУ-София. Предвид термина на госпожа Такева - „приватизация“, искаме да подчертаем, че става въпрос за изцяло **държавни образователни институции** и никога не е ставало въпрос за каквото и да е „приватизиране на средно образование“.

Ето защо използването на този термин („приватизация“) в контекста на ИПГ е **неправилно, необосновано** и твърденията на госпожа Такева са напълно **неверни**.

От ТУЕС-групата се противопоставяме на истинското „приватизиране“ на Българското образование. Реалностите показват, че ниското ниво на обществено образование, за което заплащат българските данъкоплатци и липсата на високотехнологично образование е причина за ефективната приватизация на образованието - частни уроци и всевъзможни форми на „допълване“ на образователната система.

Заключение: Считаме, че твърденията на госпожа Такева, изразени в становището на СБУ, относно интегрираните професионални гимназии са **необосновани, неверни**, не са мотивирани от проучвания и изследвания, нито от обективните факти. Според нас те не отговарят на социалните и **държавните** потребности на Българското общество.

Когато от ТУЕС-групата изразяваме своето становище, ние НЕ изхождаме от това дали интегрираните професионални гимназии са удобни за един или друг фактор в образователната система, а на първо място дали са полезни за учениците в България и на второ място дали са полезни за страната ни. Особено това е валидно в контекста на стремежите на правителството и държавата към **иновации** и развитие на сектори с **висока добавена стойност**, които предполагат остра нужда от квалифицирани кадри във високите технологии. Изследванията както на българския, така и на световния опит, измерителите (образователни, демографски, технологични и др.), както и успешната реализация на учениците от интегрираните професионални гимназии еднозначно показват, че този вид училища предоставят качествено образование в областта на високите технологии и имат своето **ключово място** в образователната система на България.

София, 09.10.2019г.

С уважение,

Светослав Сотиров, ТУЕС-групата